

České klimafinance pro rozvojový svět

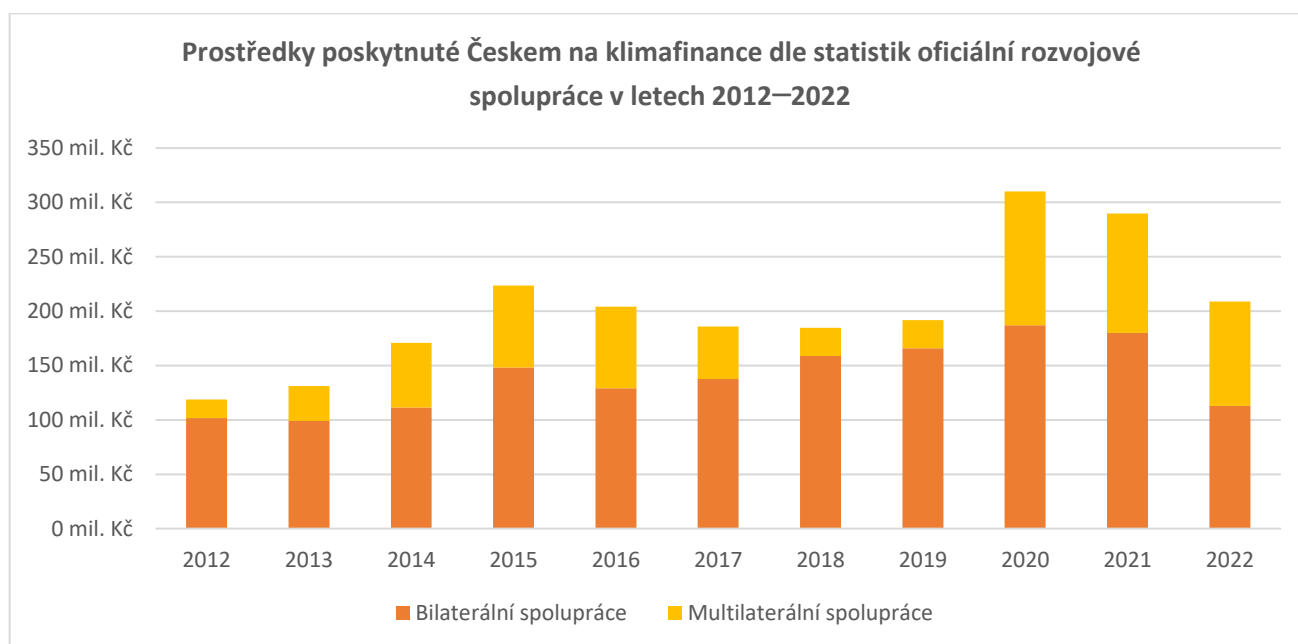
Na Zemi probíhají zásadní změny klimatu, za které jsme jako země spoluzodpovědní. Důsledky této situace dopadají na každého z nás, nejvíce však na obyvatele nejchudších zemí.

Jako silně průmyslový stát si neseme dlouhodobý emisní dluh. A dodnes jsme v EU na čele v přepočtu emisí CO₂ na obyvatele (různé zdroje nás řadí na 2. – 4. místo). Ze 180 zemí světa jsme na 22. místě. Jsme v tomto ohledu také daleko například i před Čínou či Indií.

Celkem 80 % nákladů vzniklých v důsledku dopadů klimatických změn ponесou přitom ti nejzranitelnější – obyvatelé rozvojových zemí. Přitom jako země nepřispíváme férovým podílem k plnění závazků v oblasti klimafinancí přijatých na mezinárodních fórech.

Jak si v poskytování klimafinancí stojí ČR?

Klimafinance přispívají ke zvyšování odolnosti a snižování nestability ve světě. Přesto na ně dlouhodobě poskytujeme (jak do mezinárodních fondů, tak v rámci dvoustranné spolupráce) 200 – 300 mil. Kč ročně, tj. **pouhých 2,5 – 3,75 % férového podílu**. Ten činí zhruba 8 mld. Kč ročně.

Zdroj: MŽP. Pozn: nárůst multilaterální položky od r. 2020 je způsoben změnou v metodice vykazování

Do jednoho z hlavních nástrojů, Zeleného klimatického fondu, jsme v první fázi, v letech 2014–2018 přispěli 5,3 mil. USD (110 mil. Kč), **v letech 2020–2023 jsme nepřispěli vůbec**. Na období 2024–2027 pak vláda schválila příspěvek ve výši 1 mil. USD ročně, tj. zhruba 2 Kč ročně na obyvatele ČR.

Navíc před námi stojí další úkol: **příspěť k nastavení a fungování speciálního fondu pro kompenzaci ztrát a škod** způsobených změnou klimatu zvláště zranitelným chudým zemím. Na jeho zřízení se dohodly státy na klimatickém summitu COP 27, který proběhl na podzim 2022 v Egyptě. Fond by měl

příspět ke klimatické spravedlnosti mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi. Má být určen pro skutečně zranitelné státy a bude otevřen i příspěvkům z některých zemí původně definovaných jako rozvojové, jako je např. Čína. Detailní podobu fondu by měly vyjasnit další klimatické summity na podzim 2023 (COP 28 v Dubaji) a COP 29 o rok později.

Málo dáváme, hodně bereme: ČR paradoxně na vlastní klimatická opatření pravidelně čerpá finance z fondů EU a do roku 2030 z rozpočtu EU získá stovky miliard Kč. Konzervativní odhad činí zhruba 450 mld. Kč (Fond pro spravedlivou transformaci, Národní plán obnovy, Modernizační fond, Sociální klimatický fond).

Proč by mělo Česko přispívat do klimatických fondů?

- ✓ **Zavázali jsme se k tomu:** Společně s dalšími 191 zeměmi jsme podepsali **Pařížskou dohodu**, která si klade za cíl (snažit se) nepřekročit míru oteplení o 1,5 °C a udržet ji pod 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí. Držme naše slovo, dohoda je právně závazná.
- ✓ **Pomůžeme i sami sobě:** Všichni žijeme na jedné planetě. Záplavy v Pákistánu nebo sucho a neúroda na Blízkém východě či Sahelu ovlivňují i nás. **Klimafinance budují odolnost vůči klimatickým změnám a chrání nás před nestabilitou ve světě.** Díky klimafinancím můžeme zmírnit dopady změn klimatu na společnost, jako jsou hladomory, ozbrojené konflikty či desítky milionů migrujících lidí. **Klimatické finance v nestabilním světě také posilují důvěru rozvojových zemí ve spolupráci na globální úrovni.**
- ✓ **Má to smysl:** Klimafinance pomohou rozvojovým zemím adaptovat se na změny klimatu a rozvíjet se pomocí využití čistých technologií.

Co je potřeba:

- Vláda by měla skrze Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo financí vytvořit dostatečně ambiciózní střednědobý **plán pro systematický růst klimatických financí** pro dosažení indikativních cílů MŽP uvedených ve stávající Politice ochrany klimatu v ČR (**1,21 mld. Kč v roce 2025 a 1,79 mld. Kč v roce 2030**). Dobrou praxí seriózních donorů bývá, že se příspěvky do klimatických fondů při každé nové alokaci zdvojnásobují.
- **Navyšování klimafinancí je v našem vlastním zájmu.** Česká republika se tak stane důvěryhodnějším a předvídatelnějším partnerem na mezinárodní scéně, bude se férově podílet na řešení dopadů změny klimatu a pomáhat budovat důvěru v mezinárodní systém. Zároveň bude předcházet rizikům vyplývajícím ze změny klimatu jakožto „násobiteli hrozeb“ (tzn. klimatické migraci, konfliktům apod.).

Vydal: FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci. Listopad 2023. Kontakt: www.fors.cz

**Měníme společnost.
S odvahou.**

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

| Nadace OSF

VDV
VÝCHOZÍ DOBRÉ VĚLE
Klimatický fond

Vznik tohoto infopaperu umožnil projekt podpořený Nadací OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Program je financován z Fondů EHP a Norska.